

Studiu Emerton: Plafonarea pretului la gazele naturale pericliteaza securitatea aprovizionarii clientilor finali, deci trebuie eliminata

Plafonarea de catre Guvern, prin Ordonanta de Urgenta 114/2018, a pretului de vânzare la gazele naturale catre consumatori va genera un impact negativ pe termen lung asupra sectorului românesc al gazelor naturale, releva concluziile studiului "*Piata gazelor naturale din România: Cum garantam securitatea si competitivitatea sectorului*", realizat de o companie de consultanta în energie, la solicitarea Federatiei Patronale Petrol si Gaze (FPPG).

Potrivit documentului, anularea integrala a acestui plafon de pret, cu aplicarea unui mecanism de protectie a consumatorilor de energie vulnerabili, este o conditie a dezvoltarii unei piete lichide si profunde a gazelor naturale.

"Recenta introducere a plafonului de pret de 68 RON/MWh preconizeaza exacerbarea majoritatii obstacolelor existente si generarea unor impacturi negative pe termen lung asupra sectorului gazelor naturale din România. (...) Anularea integrala a plafonului de pret introdus de OUG nr. 114/2018 este o preconditione a dezvoltarii unei pieti de gaze naturale lichide si profunde; o astfel de anulare este conditionata de aplicarea unui mecanism echitabil si specific dedicat protectiei consumatorilor vulnerabili de energie. Este necesara crearea si implementarea unui program cuprinzator de combatere a saraciei energetice, care sa combine masuri financiare, non-financiare si de eficienta energetica, în scopul asigurarii unei protectii durabile a consumatorilor vulnerabili de energie din România", se mentioneaza în studiul realizat de Emerton, companie franceza de consultanta în energie.

Compania de consultanta considera ca dereglementarea pietei gazelor pentru clientii casnici e inacceptabila la nivel politic, din cauza lipsei unei scheme eficiente de protejare a consumatorilor vulnerabili.

"Pe de o parte, lichiditatea redusa de pe piata angro a gazelor naturale afecteaza în mod negativ întregul sector românesc al gazelor naturale, prin limitarea atractivitatii investitiilor în productia de gaze naturale si generarea unui mediu slab concurential pe piata cu amanuntul. Pe de alta parte, în lipsa unei pieti angro solide, mecanismele adoptate pentru acoperirea costului aprovizionarii cu gaze naturale la tarifele reglementate sunt lipsite de transparenta si predictibilitate. Aceste incertitudini limiteaza masiv atractivitatea segmentului pentru posibili noi actori pe aceasta piata. În plus, lipsa unei scheme eficiente de protejare a consumatorilor de energie vulnerabili submineaza masiv acceptabilitatea politica a dereglementarii pietei cu amanuntul pentru clientii casnici", se precizeaza în document.

Realizatorii studiului avertizeaza ca impunerea OUG 114 va provoca efecte nocive asupra securitatii aprovizionarii cu gaze a clientilor finali.

"Cu toate ca o astfel de masura împiedica consumatorii casnici români sa fie expusi la posibile cresteri de preturi în viitorul apropiat, punerea în aplicare a OUG nr. 114/2018 va exacerba în mod clar lipsa de lichiditati de pe piata angro a gazelor naturale si va genera efecte daunatoare pe termen mediu si lung asupra securitatii aprovizionarii si accesibilitatii financiare a clientilor finali. De fapt, OUG nr. 114/2018 nu remediaza deficientele sistemice de pe piata româneasca a gazelor naturale, ci va continua sa agraveze obstacolele care împiedica o dezvoltare eficienta si echilibrata a sectorului. Simpla introducerea a unui plafon de pret încalca din punct de vedere structural conditiile care permit dezvoltarea unei pietei atractive si competitive pentru producatori, comercianti cu amanuntul si consumatori", se mentioneaza în studiu.

Consultantii Emerton au propus un plan de actiune pentru depasirea obstacolelor introduse pe piata gazelor de OUG 114, plan care sa includa urmatoarele trei directii: garantarea accesibilitatii gazului natural pentru consumatorii finali români, prin cresterea concurentei pe piata cu amanuntul a clientilor casnici si adaptarea nivelului de protectie acordat consumatorilor vulnerabili; îmbunatatirea lichiditatii de pe piata angro prin dereglementarea completa a pretului cu amanuntul al gazelor naturale si continuarea dezvoltarii unui indice precis al preturilor în România; încurajarea investitiilor în sectorul upstream si îmbunatatirea interconexiunilor între România si piata gazelor naturale din UE.

Prezent la Bucuresti pentru prezentarea concluziilor acestui raport, consultantul Emerton pe energie Sebastien Zimmer a atras atentia ca efectul OUG 114 pe piata gazelor va fi cresterea dependentei României de importurile de gaze naturale rusesti prin Ucraina.

Reprezentantul Emerton a apreciat ca plafonarea pretului la gaze este o caracteristica a economiei centralizate.

"Nu poti combina avantajele pietei liberalizate cu economia centralizata. Piata liberalizata e caracterizata, într-adevar, de faptul ca nu poti controla preturile, acestea sunt stabilite de cerere si oferta. Daca vrei sa controlezi pretul, obtii economie centralizata. Nu poate exista o varianta combinata între cele doua, asa ceva nu functioneaza. O varianta de mijloc între economia complet centralizata si piata liberalizata nu merge. Pur si simplu nu poti combina cele doua modele economice", a comentat Sebastien Zimmer.